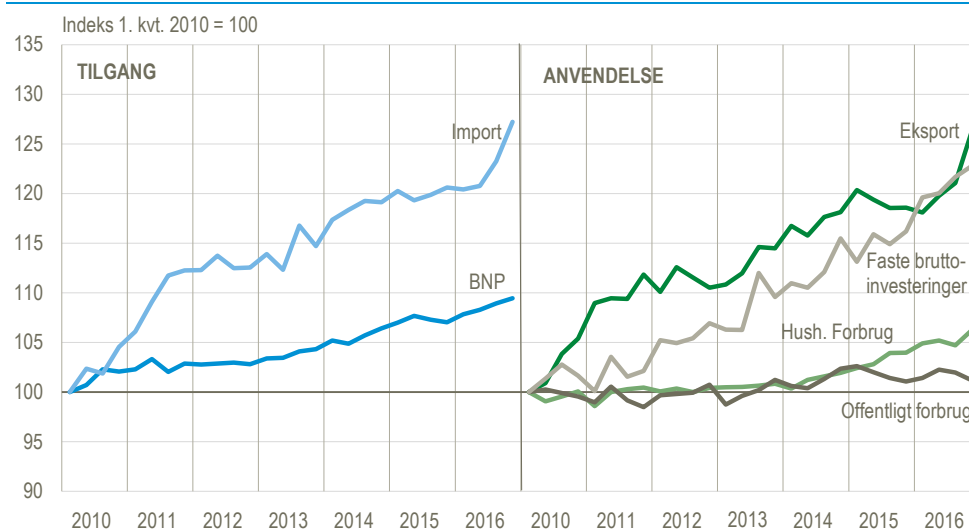

Pæn vækst igennem 2016

Bruttonationalproduktet (BNP) steg med 0,5 pct. i fjerde kvartal, når der korrigeres for prisudvikling og sæsonbevægelser. BNP-væksten er dermed revideret 0,3 procentpoint op i forhold til den seneste offentliggørelse. Kvartalsvæksten er særligt drevet af en fremgang i privatforbruget og udenrigshandlen, hvilket dækker over store stigninger i både import og eksport. Faste bruttoinvesteringer bidrager ligeledes positivt til BNP-væksten, mens offentligt forbrug og lagerændringer bidrager negativt. BNP steg med 1,3 pct. i 2016, hvilket er 0,2 procentpoint mere end i den seneste offentliggørelse. I fjerde kvartal var BNP-væksten 2,3 pct. i forhold til samme kvartal året før. Den gode afslutning på året giver udgangspunkt for højere forventninger til væksten i 2017 som illustreret i anden figur. Baseret på hidtidige erfaringer kan usikkerheden på BNP-væksten generelt vurderes til $\pm 0,5$ procentpoint.

Nationalregnskabets hovedstørrelser, kædede værdier, sæsonkorrigeret

Revisioner i forhold til seneste offentliggørelse

I fjerde kvartal er produktionen primært revideret op i private serviceerhverv og industri, som følge af revisioner i *Firmaernes køb og salg*, samt indarbejdelse af *Industriens køb og salg*. Derudover har der været revisioner i data for udenrigshandlen, hvor væksten i importen er reduceret med 0,5 procentpoint siden seneste offentliggørelse, mens eksportvæksten er revideret op med 0,2 procentpoint.

Godt gang i privatforbruget og lille tilbagegang i det offentlige forbrug

Der var godt gang i husholdningernes forbrugsudgifter i 2016, som i fjerde kvartal steg 1,5 pct. og steg 1,9 pct. for året samlet. Forbruget i NPISH (nonprofit-institutioner rettet mod husholdninger) voksede i fjerde kvartal og i 2016 med hhv. 1,0, pct. og 1,5 pct. Det offentlige forbrug faldt med 0,7 pct. i fjerde kvartal, og for 2016 som helhed faldt det med 0,1 pct., se evt. mere under *Særlige forhold ved denne offentliggørelse*.

Fremgang i investeringerne

I fjerde kvartal steg de faste bruttoinvesteringer med 0,9 pct. Der var især fremgang for investeringer i hhv. *maskiner, transportmidler mv.* og *intellektuelle rettigheder*. Modsat var der en tilbagegang inden for *byggeriet* i fjerde kvartal. For året som helhed steg de faste bruttoinvesteringer med 5,2 pct. Den største stigning var i *boligbyggeriet* på 11,0 pct. for året, som primært skyldes en stor fremgang i starten af året.

	2016					
	4. kv.	4. kv.	1.-4. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
	Løbende priser	Sæsonkorrigeret realvækst				
		Årlig vækst ¹	Kvartalsvis vækst			
	mia. kr.	pct.				
Bruttonationalprodukt (BNP)	532,6	2,3	1,3	0,4	0,6	0,5
Import af varer og tjenester	249,4	5,5	2,4	0,3	2,0	3,2
Import af varer	158,7	5,2	1,9	-0,6	3,5	3,6
Import af tjenester	90,8	6,0	3,3	1,8	-0,3	2,6
Forsyning i alt	782,0	3,3	1,7	0,4	1,1	1,4
Eksport af varer og tjenester	288,7	6,5	1,7	1,4	1,1	4,3
Eksport af varer	184,5	6,0	1,5	0,6	0,7	4,7
Eksport af tjenester	104,2	7,2	2,1	2,7	1,7	3,6
Privatforbrug	256,6	2,2	1,9	0,3	-0,5	1,4
Husholdningernes forbrugsudgifter	248,7	2,2	1,9	0,3	-0,5	1,5
Køb af køretøjer	8,7	2,2	4,5	3,7	-3,2	0,7
Andre varer	105,0	1,8	1,5	-0,9	-1,0	2,1
Tjenester i alt inkl. turisme	135,0	2,5	2,1	0,9	0,1	1,0
Tjenester i alt	135,8	2,4	2,0	0,8	0,5	0,7
Turistindtægter (-)	-10,3	3,4	2,9	0,4	-5,9	2,7
Turistudgifter (+)	9,5	4,1	4,3	-0,1	1,8	0,3
NPISH forbrugsudgifter ²	7,9	1,7	1,5	0,6	0,0	1,0
Offentlige forbrugsudgifter	133,9	0,1	-0,1	0,8	-0,3	-0,7
Bruttoinvesteringer	102,8	2,2	3,0	-1,3	4,2	-1,4
Faste bruttoinvesteringer	110,2	5,7	5,2	0,4	1,4	0,9
Boliger	23,5	6,1	11,0	2,4	-2,7	0,0
Andet byggeri og anlæg	25,2	2,0	3,3	-1,3	1,0	-1,1
Maskiner, transportmidler mv.	33,3	11,3	4,5	1,3	5,5	2,4
Intellektuelle rettigheder	28,2	2,1	3,0	-1,0	0,5	1,7
Lagerforøgelse mv. ³	-7,4	-0,6	-0,4	-0,3	0,6	-0,5
Lagerforøgelse ³	-8,3	-0,6	-0,4	-0,3	0,5	-0,5
Nettoansk. af værdigenstande ³	0,9	0,0	-0,0	-0,0	0,0	0,0
Endelig indenlandsk anvendelse	493,3	1,6	1,6	0,1	0,6	0,2
Endelig anvendelse i alt ⁴	782,0	3,4	1,7	0,6	0,8	1,7
Samlede præsterede timer i alt (mio.)	1 029	0,8	1,6	0,6	-0,2	0,2
Beskæftigelse ⁵ i alt (1.000 personer)	2 902	1,7	1,7	0,4	0,4	0,4

¹ Vækst i forhold til tilsvarende periode året før.

² Nonprofit-institutioner rettet mod husholdninger.

³ Bidrag til BNP-væksten.

⁴ Sæsonkorrigeret realvækst i *endelig anvendelse i alt* kan afvige fra *forsyning i alt* pga. indirekte sæsonkorrektion – se mere om metode og resultater i notatet [Det sæsonkorrigerede BNP](#).

⁵ Beskæftigelse i nationalregnskabet inkluderer personer, som er midlertidigt fraværende fra arbejde pga. fx orlov, strejke mv.

Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1.

Stor aktivitet i udenrigshandlen i fjerde kvartal

Eksporten og importen steg med hhv. 4,3 pct. og 3,2 pct. i fjerde kvartal. Kvartalsvækstrater af samme størrelsesorden gjaldt for udenrigshandel med både varer og tjenester. Eksporten og importen steg samlet i 2016 med hhv. 1,7 pct. og 2,4 pct.

Industrien og branchen information og kommunikation driver væksten i 2016

I fjerde kvartal er det fortrinsvist brancherne *finansiering og forsikring* samt *kultur fritid og anden service* der trækker væksten. *Industri* viste også en positiv udvikling. På grund af behandlingen af organisatoriske ændringer i *medicinalindustrien* er denne udvikling mere afdæmpet end i *Industriens produktion og omsætning*. Se mere under *Særlige forhold ved denne offentliggørelse*. For året 2016 er værditilvæksten særligt drevet af væksten i *industri* samt *information og kommunikation*, der begge bidrager med knap 0,5 procentpoint. *Bygge og anlæg* samt *erhvervs*

vice bidrager også positivt, mens særligt *finansiering og forsikring* samt *offentlig forvaltning og service* trækker væksten ned.

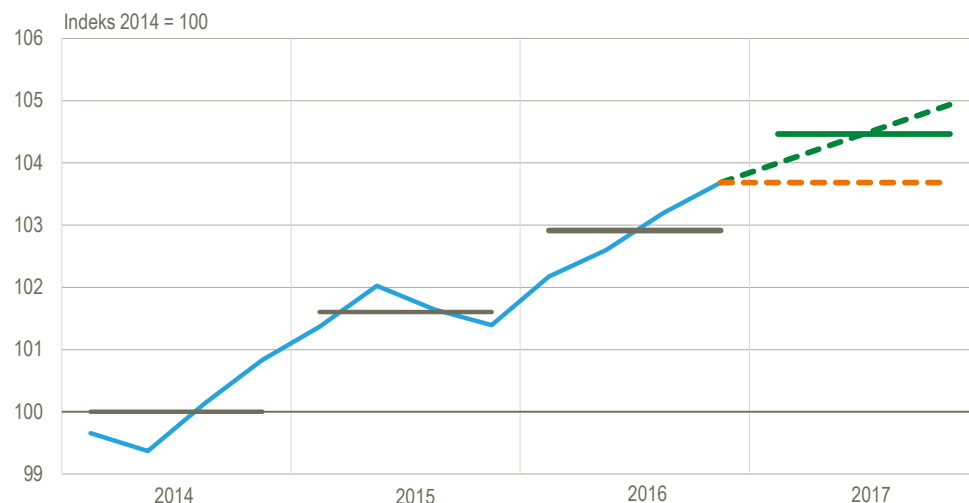
Beskæftigelsen fortsætter stærk trend

Beskæftigelsen steg med 12.600 personer i fjerde kvartal, hvilket svarer til 0,4 pct. Beskæftigelsen er dermed steget med 48.200 personer i 2016. Det svarer til en stigning på 1,7 pct. De præsterede timer steg med 0,2 pct. i fjerde kvartal. Denne udvikling trækkes ned af offentlig forvaltning og service, der dog er behæftet med særlig usikkerhed. Se mere under *Særlige forhold ved denne offentliggørelse*. For året 2016 samlet steg de præsterede timer med 1,6 pct.

Tema: Overhæng

De reviderede tal viser, at væksten i 2016 har været lidt stærkere end opgjort i de foreløbige beregninger. Væksten i løbet af året viser et betydeligt stærkere billede, og BNP er i fjerde kvartal 2016 steget med 2,3 pct. i forhold til samme kvartal foregående år. I 2015 var årsvæksten i fjerde kvartal på blot 0,6 pct. efter tilbagegang i andet halvår. Den mere afdæmpede årsvækst i 2016 på 1,3 pct. skal ses i lyset af dette såkaldte underhæng.

BNP, kædede værdier, sæsonkorrigeret: Kvartalsudvikling og årsniveauer

Anm.: Linjen angiver kvartalsudvikling i de aktuelle tal. Vandrette streger angiver årsniveauer. Stiplede linjer angiver fremskrivinger.

Godt udgangspunkt for 2017

Underhænget belyses i ovenstående figur. Her ses det, at BNP i fjerde kvartal 2015 ligger under årsgennemsnittet markeret med den vandrette streg. Dermed krævedes der positiv vækst gennem kvartalerne i 2016 blot for at undgå et fald i BNP for 2016. Samtidig ses det, at fjerde kvartal 2016 slutter betydeligt over årsgennemsnittet. 2017 starter dermed med et overhæng, og selv med nulvækst gennem alle kvartaler i 2017 opnås der en vækst for året 2017 på 0,8 pct., som illustreret ved den orange stiplede linje. En vækst på fx 0,3 pct. i hvert af kvartalerne i 2017 vil give en vækst for hele 2017 på 1,6 pct., som vist i figuren med de grønne linjer. De fleste prognoser for væksten i 2017 ligger på nuværende tidspunkt i denne størrelsesorden.

Særlige forhold ved denne offentliggørelse

Revideret offentliggørelse af nationalregnskabet for fjerde kvartal 2016

Med denne offentliggørelse revideres nationalregnskabet for hele året 2016. I forhold til den seneste offentliggørelse af det kvartalsvise nationalregnskab er BNP-væksten i fjerde kvartal revideret op med 0,3 procentpoint, mens den er revideret ned i tredje kvartal med 0,1 procentpoint. Første og andet kvartal er begge revideret

ret op med 0,1 procentpoint. Revisionerne skyldes nye oplysninger for 2016 vedrørende betalingsbalance og udenrigshandel, offentlig forvaltning og service, aktiviteten i *Industriens køb og salg*, *Firmaernes køb og salg* samt de finansielle brancher. Den seneste offentliggørelse af *Kvartalsvist nationalregnskab* var i *Nyt fra Danmarks Statistik 2017: 84* fra 28. februar. Læs mere om revisioner i BNP-væksten i notatet *Revisioner af det kvartalsvise nationalregnskab*.

Beskæftigelse, præsterede timer og løn

Opgørelsen af beskæftigelse, præsterede timer og løn er revideret for 2016 og er baseret på kvartalsvækstrater i *Arbejdstidsregnskabet 4. kv. 2016*, der blev offentliggjort 14. marts 2017 i *Nyt fra Danmarks Statistik 2017: 110*. Opgørelsen af de præsterede timer fordeles over året med forholdet mellem betalte og præsterede timer. Da denne fordeling ikke er tilgængelig for 2016 endnu, benyttes fordelingen fra de år, hvor påskens placering ligner det aktuelle år mest. For både 2008 og 2013, hvor påsken ligger i første kvartal som i 2016, gælder det dog, at begge år har været ramt af arbejdsmarkedskonflikter i det offentlige, hvorfor de præsterede timers kvartalsfordeling er behæftet med særlig usikkerhed for offentlig forvaltning og service.

Offentligt forbrug

Oplysninger om det offentlige forbrug er baseret på tallene i *Nyt fra Danmarks Statistik 2017: 125*, *Offentligt kvartalsregnskab 4. kv. 2016*, der blev offentliggjort 27. marts 2017, og reviderer produktion, værditilvækst og forbrug ned i forhold til seneste offentliggørelse. Derudover er realvæksten på sundhedsområdet nu beregnet ved hjælp af mængden af de leverede ydelser i 2016 frem for udgifterne til at producere dem. Isoleret set trækker dette væksten op i 2016. Til offentliggørelsen af nationalregnskabet i slutning af juni 2017 forventes det, at de øvrige offentlige individuelle ikke-markedsmæssige forbrugsområder også dækkes af disse mængdeindikatorer for 2016.

Industriens produktionsværdi

Opgørelsen af udviklingen i industriens produktion er baseret på statistikkerne for *Industriens salg og lagre*. For lagrenes vedkommende er de baseret på *Industriens og engroshandlens lagre*, statistikbanken.dk/LAG6. Omsætningen i industrien er beregnet på grundlag af udviklingen i *Industriens salg*, statistikbanken.dk/OMS5. I *Nyt fra Danmarks Statistik 2017: 95* ses en stor stigning i industriproduktionen for fjerde kvartal efter et markant dyk i tredje kvartal. Dette fald er en konsekvens af organisatoriske ændringer og er i nationalregnskabets begrebsapparat ikke et udtryk for tilbagegang i produktionen og er derfor neutraliseret. Derfor kan der ikke ses den samme udvikling i nationalregnskabet i tredje og fjerde kvartal som i *Industriens produktion og omsætning*.

Firmaernes køb og salg

Den tidligste udgave af statistikken over virksomhedernes køb og salg er som følge af reglerne for momsindberetning behæftet med en vis usikkerhed. Dette påvirker opgørelsen af aktiviteten i markedsmæssige serviceerhverv og husholdningernes forbrug af visse tjenesteydelser. I denne beregning er der indarbejdet tal for hele 2016 som følger af den seneste offentliggørelse af *Firmaernes køb og salg*, *Nyt fra Danmarks Statistik 2017: 114*.

Byggeri

Statistikken over byggeaktiviteten, som er den væsentligste kilde til opgørelsen af aktiviteten i byggeriet, er fortsat præget af mange forsinkede indberetninger. Der må derfor påregnes nogen usikkerhed i opgørelsen af byggeaktiviteten.

Udenrigshandel og betalingsbalance

Der er indarbejdet nye tal for udenrigshandel og betalingsbalance på grundlag af opgørelsen af betalingsbalancen, offentliggjort 13. marts i *Nyt fra Danmarks Statistik 2017: 108*, *Betalingsbalancen over for udlandet januar 2017*.

Mere information: Se mere detaljerede kvartalsvise oplysninger på www.dst.dk/stattabel/1929 i Statistikbanken. Se en oversigt over planlagte offentliggørelser på www.dst.dk/knr. Se mere om konjunkturindikatorer og de nyeste nøgletal på www.dst.dk/konjunkturdata.

Kilder og metoder: Det kvartalsvise nationalregnskab udarbejdes på grundlag af stort set al konjunkturstatistik, der beskriver delområder inden for økonomi og beskæftigelse. Ved at kombinere disse statistikker med nationalregnskabssystemets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige oplysninger til et samlet billede. Læs mere i [statistikdokumentationen](#). Læs også en uddybende dokumentation af kilder og metoder på www.dst.dk/knr.

Næste offentliggørelse: *Kvartalsvist nationalregnskab 1. kv 2017* udkommer 31. maj 2017.

Henvendelse: Rasmus Rold Sørensen, tlf. 39 17 30 64, rrs@dst.dk
Carmela Moreno, tlf. 39 17 30 63, cam@dst.dk
Bahar Dudus, tlf. 39 17 36 57, bdu@dst.dk
Daniel F. Gustafsson, tlf. 39 17 36 58, dfg@dst.dk